

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarohie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrite nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Învițare de abonament

la

"TRIBUNA"

Cu 31 Martie v. 1894 expiră
abonamentele pe luna Martie și
pe cuartatul I.**Domnii abonenți sînt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor pentru regulata expediție a foii.****Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lunii după stilul vechiu.**

Abonamentul lunar costă . . 1 fl. 20 cr.

Abonamentul trilateral costă . . 3 fl. 50 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sînt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fașile, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acum.

Administrațiunea.

Stare de asediu?

Trăim în stare de asediu. Nu numai noi Românii din Transilvania, ci toți Românii din statul maghiar, căci într'adevăr ce este o stare de asediu?

Suspendarea în parte sau în total a constituțiunii, a libertăților publice. „Sîntem scoși din cadrele constituțiunii“, zicea aprigul nostru general Doda și avea dreptate.

Mulți însă nu-l vor fi înțeles. Timpul și împregiurările trebuie să fi convins și pe cei mai conservatori dintre noi.

În Transilvania se menține din pricina și în contra Românilor o lege de presă excepțională, a cărei rațiune de a fi nu se poate concilia, decât cu starea de asediu.

Legea electorală excepțională din Transilvania numai în state constituționale și normale nu ar pute să existe. Dreptul de asociere este nul pentru Români.

O mulțime de reuniuni au fost oprite a se înființa, altele deja existente au fost disolvate.

Tot așa nu există pentru Români dreptul de întrunire.

Opriștea adunării dela Alba-Iulia vorbește mai elocuent ca ori-ce istorică expunere.

Guvernul austriac a proclamat astă-vară starea de asediu în Boemia.

Esența acestei stări este, că libertatea presei și a întrunirilor a fost restrînsă, și atîta tot.

Din acest punct de vedere noi trîm de decenii într'o stare de asediu. Dar' mai ales astăzi.

Este clar ca lumina soarelui, că legea electorală excepțională, legea excepțională de presă, tăgăduirea volnică și consecventă a dreptului de asociere și de întrunire constituie criteriile indiscutabile ale stării de asediu, care în aceste condițiuni este neasemănat mai grea și mai rușinoasă pentru prestigiul statului, decât cea din Boemia.

Și pentru-că asemănarea se fie perfectă, trebuie să mai constatăm un lucru:

După starea de asediu din Boemia a urmat procesul Omladiniștilor.

În urma stării de asediu din Transilvania urmează procesul Memorandiștilor.

Dar' această din urmă asemănare se potrivește numai din punctul de vedere al formelor.

Căci câtă deosebire între Omladina antinastică și revoluționară a cătorva copilandri și între comitetul național al unui popor întreg.

Când guvernul austriac de pildă ar pute și prin urmare ar da în judecată pe deputații tineri-cehi, atunci da, și procesul comitetului nostru ar ave părăche în această monarhie.

Dar' nici un guvern austriac, ori cât de reacționar, n'a cutezat, n'a comis și n'are să comită vre-odată asemenea pângarare față cu sentimentele unui popor din Austria, — pentru-că Austria este un stat cult, un stat de drept.

Numai un guvern maghiar putea să se înjosească a comite acest act brutal al răsunării lase, act pretins cu furie nebună de gurile spumegânde ale canaliei maghiarizatoare.

Comitetul nostru național dat în judecată?

Cemitetul, această expresie viuă și dulce a sentimentelor întreg neamului românesc din această țară se fie tîrit în fața unui tribunal de presă?

Și nu sîntem în stare de asediu? Ba este cea mai detestabilă formă a guvernamentului marțial, este o sfi-

dare a lumii noastre interne, este culminațiunea unui sistem absolutist și slab, care nu se mai poate susține în barierele sale potemkiniane, decât prin suspendarea constituțiunii față cu Români și Slavii, prin volnică și brutalități.

Dar' nu prin asemenea apucături a isbutit vre-un guvern în lumea aceasta să îneci glasul celor-ce luptă pentru libertate!

Nu prin volnică și violențe, după paravanul baionetelor se poate sugruma pornirea de autonomie și egalitate a unui întreg popor.

Ar fi cel dintău fapt în lume, ar fi să se schimbe legile naturii, când guvernul maghiar ar pute — dar' e absurd a crede! — să intimideze pe un popor, fie și numai pe un moment, cu asemenea prigoniri.

Din contră, nici un popor n'ar fi luptat pentru libertate dacă nu ar fi fost asuprit, nici un popor nu ar fi sfărîmat lanțurile robiei, dacă lanțuri nu i-se puneau și epoca prigonirilor în viața popoarelor vestește totdeauna zorile libertății.

Spitzberg, Brusa, Văcăreștii, eată etapele prin care a trebuit să treacă rînd pe rînd generația Italianilor și Românilor ca să ajungă a se încalzi la soare dulce al libertății naționale. Nu prigonirile sistemului marțial ne vor înfrînge pe noi! *Alios vidimus ventos! Ghirghinoni.***O nouă serie de procese. Sine fine!**
'și-au zis cei dela putere și merg în consecință cu această devisă. Asta ni-o dovedește seria nouă de procese politice, intentate ziurlui postru, pentru care a fost astăzi ascultat dl Andrei Balteș ca redactor răspunzător, de către judele de instrucție Gödri Sándor. Procesele sînt intentate pentru „aderențele condamnaților nostri“, apărute în nr. 208 din 19 Oct. 1893 al „Tribunei“. Aderențele sînt: D-lui Aurel C. Popovici subscrisă de 44 locuitori din Igrisi; d-lor Septimiu Albini, I. Russu Șirianu, Alexandru Dordea și Andrei Balteș subscrisă de Ilariu Tulburean din Alba-Iulia; d-lui Aurel C. Popovici, subscrisă în numele studenților universitari români din Bucovina de 7 studenți universitari din Cernăuți; tot d-lui Aurel C. Popovici, subscrisă de 15 locuitori din Turda. Până unde? se întreabă tot omul cu iubire față cu patria sa și îngrijit de soartea ei... și ei răspund: *sine fine!* căci pe cale „liberală“ vreau să desleg problema *cesiunii naționalităților*. Urmările?...

Surorile.

*„De pe haina de mireasă
„Dă-mi frînghia de mătă!“
Cîntecul acesta foarte frumos îl reproducem și noi. El lasă o gingașă impresie:**„Aș vrea să fiu regele Mai
Flori albe și roșii s'ar închina,
Și n dor și ronă ar tremura;
Dar' numai pe tine, ânger balai,
Numai pe tine te-aș săruta.“**„Aș vrea să fiu regele Mai.
În raza de lumină n' grădina ta
Privighitorile dulci ar cânta;
Dar' numai pe tine ânger balai,
Numai pe tine te-aș asculta.“**„Aș vrea să fiu regele Mai.
Și tîner să mor, înflorit abia.
Vezi! soare, crini, nimic n'aș lua!
Dar' numai pe tine ânger balai,
Numai pe tine nu te-aș lasa.“*

Nu greșim, când zicem că din timpul lui Petrino n'au mai răsunat în Bucovina versuri care se ne atragă, ca ale lui T. Robeanu, atențiunea.

Robeanu a scris puțin *Novela de castel* nel ne dă probă că e un talent de forță. E vorba latinescă, u ghia, din care poți simți pe leu.

Trullanus

FOIȚA „TRIBUNEI“

Novela de castel.

de

T. Robeanu.

Sub acest titlu a apărut la Cernăuți o mică broșură elegantă, care cuprinde o prea frumoasă baladă, în stil mare.

Autorul este un tîner, a cărui anonimitate nu este însă nici decăt o probă de neîncredere în valoarea scrierilor sale.

Adeseori lucrările sale au apărut în Convorbiri literare.

Ele se disting prin fondul istoric-național, ce ne probează că autorul pare a fi și un scrutător al istoriei române. Pe canovăua acestei istorii el coase episoade de o frumuseță distinsă.

Novela de castel, care ne permite a concluda la o forță remarcabilă de creațiune, povestește sfîrșitul unei iubiri de pagină cătră o fată de domn moldovean, care se marită după un Polon. Erau îndoeli în inima copilului de casă și ele se lămuresc, când, la apropierea mirelui polon, ea cade în delir. Ce să țî dau eu pentru cîntecul tîu, întrebase copilul? Și el, lămurit, asupra cui îi aparține inima ei, care va bate în curînd sub haina de mireasă, zice:

Meetingul din Oxford.

Ulterior ni-au mai sosit copiile următoarelor telegrame și adrese de mulțumită trimise arangiatorilor și presidentului meetingului din Oxford:

Domnișoarei Del'Homme, profesoară, Oxford.

Damele române din Transilvania și Ungaria, adînc mișcate de simpatțiile cătră poporul român, manifestate la meetingul dela 5 Martie, și recunoscătoare pentru conferența d-voastre ținută la acel meeting, vă adresează prin graiul meu, cele mai călduroase mulțumite și felicitări, rugându-vă să fiți interpretul lor cătră damele engleze.

Emilia Rațiu.

Tinerimea din Cernăuți a trimis următoarea scrisoare, în text francez:

Auzind cu plăcere că o primă adunare engleză a protestat contra unei forme rafinate de sclăvie modernă — sclăvia neamului nostru românesc din Ungaria și Transilvania — junimea din Cernăuți vă salută cu profund respect și exprimă cea mai călduroasă mulțumită tuturor inițiatorilor și oratorilor numitei adunări. (Urmează multe iscălituri.)

D-lui profesor Morfîl, Oxford.

Fiii acelei națiuni, pentru suferințele căreia vă ridicăți vocea puternică în concertul european, vă salută plini de recunoștință și speranță în viitor!

*Universitarii români
din Cluj.**D-lui W. R. Morfîl, profesor universitar
Iohann's College, Oxford.*

Românii din districtul Hunedoara (Transilvania) mă însărcinează să vă exprim d-voastre și nobililor d-voastre amici, cea mai viuă a lor recunoștință pentru generoasa apărare a cauzei lor la meetingul din 5 Martie.

*T. H. Longin.**Îustr. domn W. R. Morfîl, prof. univers. la
„Iohann's College“
Oxford (England).**Îlustrisime Domnule!*

Astăzi mi-am permis a Vă expeda o telegramă de mulțumită pentru binevoitoarea spriginire și interesul ce-l purtați față cu cauza română, manifestate cu deosebire în importantul meeting din 5 Martie a. c., presidat de Il. Voastră.

După-ce însă noi Românii din Ardeal și Ungaria trăim sub o absolutistică și ne mai pomenită rigoare, încât multe din telegramele noastre nu ajung la destinațiunea lor, așa îmi iau libertate a Vă trimite și aceste șire, care sper că vor ajunge la mîna Il. Voastre.

Îlustrisime Domnule! Interesul viu ce-l arătați pentru suferințele națiunii române din

Transilvania și Ungaria, care s'a manifestat mai cu seamă în primul meeting din 5 Martie a. c., ținut în Oxford sub Înalta-Vă preșidență, îmi ofere plăcută ocaziune de a vă aduce cele mai călduroase mulțumiri din partea numeroasei poporațiuni române din Câmpia Ardealului, pentru acel viu interes și pentru spriginul moral ce ni-l întinde brava națiune engleză prin Il. Voastră, nouă Românilor din Ardeal și Ungaria, care abia mai putem răsufla sub nenumeratele lovituri de moarte, primite zilnic din partea vitregelor guverne și a șovinistei societăți maghiare.

Cu tot respectul Vă rog a fi interpretul sentimentelor noastre de cele mai călduroase mulțumite, stimă și afecțiunea Ilustrilor domni și doamne, care binevoesc a purta un interes viu față cu dreapta cauză a Românilor ardeleni atît de maltrățați: Mr. și Mme Sidney Ball, A. H. Carlyle, Lady Cecile Roberts, Mister Roberts, W. Hobhouse, Mlle Jeanne Del'Homme și Miss Melland.

Asigurându-vă că apărînd cauza nefericitei mele națiuni române, apărați numai dreptatea, care a fost restignită pe cruce, Vă rog ca și pe viitor să continuați a purta interes pentru noi.

Primiți, vă rog, asigurarea deosebitei mele stime.

În numele Românilor din Câmpia Transilvaniei.

Căpușul-de-Câmpie, 8 Martie 1894.
(Transilvania-Hungariae.)*Vasile Suciu,
paroh român.**Il. domn Mister Roberts, profesor univers. etc.
Il. domnule și il. doamnă!*

În numele Românilor din Câmpia-Transilvaniei, cu tot respectul viu a vă aduce cele mai călduroase mulțumiri pentru viul interes ce-l aveți față cu mult lovită națiune română din Ardeal și Ungaria, care interes și-a aflat expresiune în primul meeting ținut în Oxford la 5 Martie a. c. cu participarea Il. Voastre.

Sperăm, că dacă astfel de ilustrii bărbați și ilustrate doamne ai nobilei națiuni engleze ne vor întinde și mai departe acest sprigin moral, ne va succeda mai curînd a duce la isbîndă dreapta cauză a Românilor din Ardeal și Ungaria, care de present abia mai pot răsufla în războiul exterminator de rasă, cu care sînt siliți a se apăra, atît față cu vitregele guverne, cât și față cu șovinista societate maghiară, care voesc cu ori-ce preț maghiarizarea națiunii române.

Rugându-vă pentru spriginul Ilustrităților voastre și pentru viitor, binevoiți a primi asigurarea distinsă stime ce vă păstrăm

În numele Românilor și al femeii române din Câmpia-Ardealului:

D. u. s.

*Vasiliu Suciu,
paroh român.**Elena Suciu.*

acele raze de ferice în ochi și tot veselia cea răsfățată ca mai nainte.

Privelișteea aceasta par'că te face să salți în bucurie alături cu ei și în aceeași vreme par'că te apasă cu o putere magică. La tot cazul te atinge curios când privești la ei.

Se făcî puțin mai multă liniște, conversația e nițel mai tăcută. Tot mai puține părăchi se plimbau prin sală. Și în vreme-ce se împuținează publicul din sala de dans se îmulțesc cele din giur, „buffet“-ul, sala de conversație și de toaletă.

Aproape de podul muzicii într'un colț, unde plantele exotice formează un cort viu cu frunzele lor late, stă o părăche, un tîner și o copilă. Vorbesc ceva, poate vre-un compliment i-a zis tînerul, căci ea zimbi nițel și-și plecă capul de abia.

O ființă dragălaşă, „cu ochii vineți și părul blond“.

Cu o batisă fină vioiric își face vînt la obraji și bucele-i sboară în giurul tîmpelor.

Îndată-ce se liniște, dispăru roșeața osteneții și se făcî puțin palidă, apoi trecî pe brațele tînerului prin sală.

Dacă o ai privit bine, puteai să vezi că în ochii ei nu lucesc razele acelea, care mai nainte te-au făcut să crezi, că aici în sala aceasta te-ai afla — ce oamenii numesc ferice. Ochiul ei nu sclipiau, erau mai închiși, mai visători...

Musica sună earăși, da avis la cuadrilul prim.

Musica sună earăși, da avis la cuadrilul prim.

Tînerul de mai nainte umblă iritat prin sală și cu ochii privește mereu la părăchile ce se așează în salon, se pare a căuta pe cineva. Și într'adevăr lipsește ea, copilă, cu care îl vîzurăm mai nainte.

Părăchile sînt deja așezate. După preludiul muzicii, ridicându-și stegulețul de atlas, arangierul strigă cu voce sonoră „chain anglais“ și ele pornind, se amestecă într'un chaos plăcut.

Cadrilul s'a început. Tînerul pleacă nervos spre „buffet“.

Luna se ridică deasupra parcului și razele ei se strecură lin prin ramii de platani. Sub ei, pe o bancă șede ea.

Pe vesmintele de gaze aurii se lipește strîns o mantilă îngustă de dantele, țesut cu fire de argint.

Cu fața privește spre sala luminată și ascultă sgomotul vesel ce se aude departe în tainica noapte.

Un vînt răcoros adie plăcut. Ea-și strînge în giurul gramazilor batisa de lips-carie și-și pune capul în pămînt.

Niște pași ușori se aud pe cărarea strîmă și ea tresare.

O femeie tîneră stă înainte-i.

— Știam că ești aici. Te văzui când ai eșit și te-am urmărit încet. Mă iartă Eleno dragă, că mi-am permis să vin după tine,

Ilustre d-șoare Jeanne Del'Homme, prof. etc. Il. Voastră!

Reușita ori-cărei lupte depinde dela puterile ce iau parte la aceea; ear' în care au luat parte și femeile, totdeauna au eșit victorioase. Văzând și noi Români din Câmpia Transilvaniei, că pentru cauza noastră dreaptă de a scăpa de nenumăratele prigoniri, și spre a ajunge la libertatea și egalitatea dorită de adevărata civilizațiune, au început a ne sprigini și nobilele dame ale națiunii engleze, am căștigat nouă puteri și curagiu în lupta seculară și de exterminare națională, pornită în contra noastră a celor 3 milioane de Români ai Ardealului și Ungariei.

Cu bucurie și mângâiere sufletească ne grăbim deci a vă aduce cele mai călduroase mulțumiri Il. Voastre, care cu un așa viu interes ați binevoit a sprigini dreapta cauză a poporului român în grandiosul meeting ținut în Oxford la 5 Martie a. c.

Rugându-vă a purta și pe viitor același viu interes și sprigină față cu cauza poporului român, mult asuprit și nedreptățit, binevoiti a primi asigurarea distinctei stime ce vă păstrăm.

În numele Românilor și femeilor române din Câmpia Transilvaniei.

D. u. s. Vasiliu Suci. Elena Suci.

Il. sale Miss Melland în Oxford (England). Il. Voastră!

Impunătorul meeting ținut în Oxford la 5 Martie a. c. cu participarea și spriginirea înaltă a Il. Voastre, în cauza mult prigonitului popor român din Transilvania și Ungaria, ne dă puteri noue spre a purta lupta desperată pe viață și moarte, pentru căștigarea libertății și egalității, de care sântem despoiați. Dar' totodată ne oferă și plăcuta ocaziune de a vedea pe nobilele dame engleze în fruntea civilizațiunii moderne, tinzându-ne spriginul moral, spre a putea duce la isbândă dreapta noastră cauză.

Nu mai o plăcută datorință venim a ne împlini, când vă aducem Il. Voastre cele mai călduroase mulțumiri din partea Românilor și a femeilor române din Câmpia Transilvaniei.

Rugându-vă și pe viitor de înaltul sprigin, binevoiti a primi asigurarea stimei și respectului ce vă păstrăm.

În numele Românilor și al femeilor române din Câmpia Transilvaniei.

D. u. s. Vasiliu Suci. Elena Suci.

Il. domn A. H. Carlyle, profesor univ. etc. Il. Domnule!

Viul interes ce-l arătați pentru cauza dreaptă a Românilor din Transilvania și Ungaria, ce 'și-a aflat expresiune — consolătoare pentru noi — în grandiosul meeting ținut la 5 Martie a. c. în Oxford, îmi oferă plăcuta ocaziune de a vă aduce sincere mulțumiri din partea numeroasei populațiuni române din Câmpia Transilvaniei, și a vă ruga să ne păstrați și pe viitor același viu interes, și a ne întinde și mai departe spriginul moral — caracteristicile virtuții ale nobilei națiuni engleze.

Asigurându-vă, că apărând cauza nefericitei mele națiuni române, ce geme greu sub nedreptățile și prigonirile cele mai oribile, apărați numai dreptatea ce a fost crucificată, vă rog să primiți asigurarea respectuoasei mele stime.

În numele Românilor din Câmpia Transilvaniei.

D. u. s. Vasile Suci.

Ilustr. domn Sidney Ball, prof. univ. etc. Ilustre Domnule și Ilustră Doamnă!

Interesul viu ce-l arătați pentru suferințele Românilor din Transilvania și Ungaria în importantul meeting ținut la 5 Martie a. c. în Oxford, mă pune în plăcută pozițiune de a vă pute aduce mulțumiri călduroase dela numeroasa populațiune română din Câmpia Transilvaniei, rugându-vă a păstra și pe viitor acel viu interes și a ne întinde și mai departe acest sprigin moral, pentru a pute duce la isbândă dreapta cauză a națiunii noastre române din Ardeal și Ungaria, care abia mai poate geme sub nenumăratele lovituri de moarte primite zilnic din partea despoticeilor guverne maghiare, unite și cu ale șovinistei societăți maghiare. Primiți, vă rugăm, asigurarea deosebitei stime ce Vă păstrăm.

În numele Românilor și al femeilor române din Câmpia Transilvaniei.

Vasiliu Suci. Elena Suci. D. u. s.

Ilustr. Domn W. Hobhouse, prof. etc. Ilustre Domnule!

Cu adevărată plăcere și bucurie viu a vă aduce cele mai călduroase mulțumiri în numele Românilor din Câmpia Transilvaniei pentru viul interes ce-l arătați față cu cauza dreaptă a celor 3 milioane de Români, care sânt cumplit prigoniti pe toate terenurile vieții din partea nu numai a guvernelor vitrege, ci chiar și a șovinistei societăți maghiare.

Meetingul ținut în Oxford la 5 Martie a. c. în cauza noastră, și cu conlucrarea Il. Voastre, ne-a umplut de bucurie și ne dă tăria de a pute duce la isbândă dreapta noastră cauză. Încă odată mulțumindu-vă pentru spriginul moral ce ni-l întindeți și rugându-vă și pe viitor pentru același interes viu față cu cauza dreaptă a poporului român din Ardeal și Ungaria, rămân asigurându-vă de stima distinctă ce vă păstrez.

În numele Românilor din Câmpia Transilvaniei.

D. u. s. Vasiliu Suci.

CONVOCARE.

Căsătoria civilă obligatorie este pusă în proiect de lege și se discută în dieta terii.

O pornire vedem prin toate straturile societății și la toate confesiunile.

Marea biserică romano-catolică cu episcopatul în frunte a protestat solemn în contra acelu proiect de lege în adunarea din Budapesta.

Biserica sârbească gr.-or. a protestat și ea în mai multe adunări particulare și acum episcopii cu poporul împreună vor să-și revinoască protestul lor într-o adunare generală la Carlowitz.

Interese mari bisericesti și de cultură religioasă-morală vin atinse și primejduite prin proiectul de lege pentru căsătoria civilă.

Noi Români încă avem dreptul cât și datorința a ne rosti părerile și a lua partea noastră în lucrarea comună patriotică și constituțională.

De aceea apelăm la fiii bisericii românești gr.-or. și gr.-cat. și-i invităm la adunarea, care în scopul acesta o convoacă pe Joi după Sfintele Paști (3 Maiu st. n.) în sala hotelului Crucea-Albă în Arad, la oarele 11 a. m.

OBIECTUL:

Discușiunea asupra proiectului de lege pentru căsătoria civilă enunțată în rezoluțiunilor ce se vor lua.

Din conferența inteligenței române din Arad, ținută la 31 Martie 1894.

Moise Bocșan, George Telescu, prot. rom. gr.-or. Vasile Olariu, Dr. Ioan Trăilescu, prof.

Dionisiu Popoviciu, Petru Truța, Dr. George Popa, Dr. Stefan C. Pop, Vasile Mangra.

Al 14-lea proces de presă

„TRIBUNEI“.

(Raport special al „Tribunei“.)

(Urmare și fine)

După discursurile dlor M. G. Crăciun și dl Petroviciu, interpretate atât de rău prin dl talmaci, urmează vorbirea dlui apărător Dr. George Ilea. D-sa a ținut cam următorul discurs de apărare:

Onorat tribunal!

Prea stimați domni jurați!

Publicațiunea încriminată în legătura cu proiectul de lege referitor la salarisarea învățătorilor peruce din cestiunea limbii. Adevărat, că dezbaterea cestiunii limbii este o cestiune dintre cele mai fumoase de desolat. Cu toate acestea nu voi să vă incomodez cu pertractarea acesteia în extensiune mai mare, ci în predarea apărării mă voiu extinde mai mult la clarificarea elementelor mai obiective.

Mai înainte de toate voi să constat două lucruri, dintre care unul este, și acesta e cel principal, că acuză este o totul nebasată, pentru-că în cazul present nu există fapt punibil, care s'ar pute califica după dispozițiunea alineei a doua din §-ul 172 al codicelui criminal; celalalt lucru, deși nu întru tot meritoriu, ci mai mult dureros, este că acuză în înțelesul adevărat juridic este un atac îndreptat în contra drepturilor și libertăților cetățenești, contra libertății învățămîntului, contra apărării îndreptățite a limbii materne, ba chiar și contra datorințelor speciale, a învățătorilor inculpați.

Dacă este popor sau națiune, care-și teme limba sa maternă, Maghiarii într'adevăr sânt aceia, deși la noi puterea de stat se exercită în preponderanță extraordinară în favorul Maghiarilor. Știți d-voastră, că mai cu seamă dela începutul secolului present și al anilor 1840 Maghiarii au pornit o luptă mare în favorul limbii lor în parlament, în presă, în literatură și pe cale socială. Nu demult, vă aduceți aminte ce scria presa maghiară referitor la actele adresate din partea oficiilor militare, municipiilor în limba germană. Pentru-ce se nu-și teamă limba maternă și Români împreună cu celelalte naționalități, care numai în mică măsură se bucură de împărțășirea bunătăților statului. Prin limbă trăește, prin limbă moare o națiune, zice proverbul. Foarte frumos caracterizează iubirea limbii materne un scriitor român, care zice: să vă iubii limba mai tare decât pe voi înșivă, însă așa să o iubiți, că dacă odată ar trebui să muriți cu toții, căldura iubirii limbii voastre materne să fie în stare a produce schîntea ultimă, care ar fi în stare a deștepta încă odată viața în voi. Să nu uitați, domnilor, că această iubire a limbii materne la Români nu datează numai de ieri, ori alaltieri. Care vă ocupați cu istoria, veți ști bine ce scrie Bonfiniu, istoricul regelui Matia despre Români zicînd: non tantum pro vitae, quantum pro linguae incolomitate certasse videbantur.

— Te căutam mereu, știu, 'mi-ai promis tura aceasta. — Așteaptă nițel, apoi mergem. El se așează pe un fautenil de lîngă jilț, aproape de ea, și privia în ochii ei frumoși, din care își cetia întreaga lui fericire. O, pentru ochii aceia ar fi capabil de orice sacrificiu. Ar da piept cu moartea, s'ar bate pe moarte și de zece-ori, el, profesorul blând, care în veci nu a prins armă în mână. Nu vedea nimic, numai ochii aceia, care îl săgetau la inimă și îl nebunește când se uita la ei. Nu auzia nimic, numai cuvintele ei, care îi sunau în urechi, ca symphonia cea mai frumoasă și care îl îmbată când o asculta. . . Musica înceată, și atunci tresare. Părechile care mai înainte dansau cu atăta însuflețire, se plimbă de-alungul salei. Și ele nu s'au schimbat. Aceeși roșeață pe fețe, acele raze de fericire în ochi și tot veselie cea răsfățată ca mai înainte. . .

— Mai mult nu știu să sufer, trebuie să-ți spun că te... iubesc! Te iubesc cum n'a mai iubit nimeni. Fii, o! fi a mea, Melanie! O, cât de fericit o să fim, departe, departe de lumea șgomoasă, fericit de invidia și vanitatea ei. . . O! exprimă cuvîntul fericitor, că vrei să fi a mea! Ne vom duce departe de aici, vom trăi singuri, fericiti! Cerul ne-a invidia fericirea

Dacă Români își tem limba lor maternă, aceasta își are causele sale adevărate. După 1848 suspendându-se constituțiunea maghiară și pășind în vigoare absolutismul, conducătorii maghiari au făcut Românilor și celorlalte naționalități mai multe promisiuni, numai să le ajute reeleptarea constituțiunii perdate. S'a zis că naționalitățile și între acestea și Români, între altele vor ave drept nemărginit de a se pute desvolta pe cale socială și culturală, vor ave deplină libertate pe terenul cultului și al instrucțiunii și se vor pute bucura de drepturi politice considerabile.

Maghiarii 'și-au recăștigat constituțiunea, însă ce s'a întemplat? Promisiunile făcute s'au redus la un minimal suscept în art. de lege 44 din 1868. Și ce s'a întemplat cu acest minimal o știți prea bine. Legea despre egală îndreptățire a naționalităților în partea cea mai mare este scoasă din valoare atât prin dispozițiunile legilor și regulamentelor ulterioare cât și prin aceea, că nu se aplică cum ar trebui. Pentru aceasta însă nu poporul maghiar ca atare, ci guvernele care au urmat dela 1868 încoace poartă vina.

Legea de naționalitate d. e. în §. 8 dispune, că judele este dator a asculta persoanele în limba lor. Și știți ce se întemplă? Aici în sala de pertractare am observat, că se află persoane care se indignează, dacă acuzatul vrea să se folosească de limba sa maternă.

Tot legea de naționalitate în §. 14 dispune, că comunele bisericesti au drept a-și alege limba de propunere în școalele lor. Față cu aceasta trebuie să știți, că s'au adus o mulțime de legi ulterioare, care fac iluzorie exercitarea acestui drept.

Între aceste împregiurări considerând, că dela introducerea erei constituționale maghiare s'au înființat o mulțime de școale de stat cu limba de propunere maghiară, fără-ca să se iee în considerare limba maternă a comunelor, confesiunilor și ținuturilor respective. Nu e mirare dar', dacă Români au privit cu mare îngrijire la pertractarea proiectului de lege așa numit „Despre salarisarea învățătorilor“.

Să vedem ce dispozițiuni a conținut acel proiect, care azi a devenit lege înarticulată sub nr. 26 ex 1893?

Alineatul ultim al §-lui 9 dispune, că în cazul când salariul învățătoresc nu s'ar pute încassa, atunci față cu confesiunea susținătoare de școală sînt a se aplica dispozițiunile §-lui 15 din cod. de lege XXXVIII. din 1868, respective dispozițiunile punctului al 4-lea din §. 6 al art. de lege XXVIII. din 1876, cu omisiunea celor trei admonii. Aceasta atîta însemnează, că ministrul de culte și instrucțiune publică, la propunerea comisii administrative comitatense, are drept a desființa școala confesiunii respective și a înființa școala de stat.

Punctul „c“ din §-ul 11 dispune, ca la completarea acelor stațiuni învățătoresci, la salarisarea cărora contribuie statul cu o sumă de peste 60 fl., aplicarea învățătorului depinde dela aprobarea ministrului de culte și instrucțiune publică.

În fine §-ul 12 dă drept ministrului de culte și instrucțiune publică, ca dacă interesele ponderoase de stat pretind, după ascultarea comisii administrative comitatense, în loc de ajutor să sisteze școala comunei sau confesiunii ajutate și să înființeze școala de stat necondiționat.

De aici se vede, că titlul proiectului de lege și respective titlul legii de astăzi este greșit, pentru-că în fond nu este vorba de salarisarea învățătorilor, ci de parțiala și siste-

matica sistare a școalelor comunale și confesionale.

Este adevărat, că învățătorii dela sate la noi în ziua de astăzi sânt foarte rău provăzuți și salariați, prin urmare când statul vine ca să-i salarizeze pe învățători, nu satisfac numai unei necesități, ci corăspunde unei da'orințe.

Și dacă Români au privit cu mare îngrijire la proiectul din cestiune, cauza nu zace acolo, că guvernul s'a îngrijit de salarisarea învățătorilor, ci cauza este, că școalele române confesionale se vor sista una după alta, se vor înființa în locul lor școale de stat cu limba de propunere maghiară, producându-se prin aceasta o răpire (adl președintele întrepupe pe orator) parțială a dreptului de folosire a limbii române, ca limbă de propunere în școale.

Afară de acestea apelul încriminat nici nu constituie elementele sau criteriul delictului provăzut în alinea a 2-a a §-ului 172 din codicele criminal.

Acuza procuraturii supreme și vorbirea de acuză a reprezentantului acusei publice nu este altceva, decât o falsificare a publicațiunii încriminate.

Se zice în scrisoarea de acuză, că atunci ar fi fost vorba de o creațiune a legislațiunii maghiare, pe când proiectul de lege primit de ambele camere abia în 13 August al anului trecut, va să zică chiar în ziua când s'a tipărit nrul respectiv al „Tribunei“, în care a apărut acel apel, fu sancționat. Prin urmare, apelul a trebuit să fie compus cu câteva zile mai înainte.

Știm bine, că un proiect de lege, fie chiar și pertractat din partea ambelor camere ba fie chiar și sancționat, numai atunci devine lege, dacă s'a promulgat.

Dar' nu pe lîngă aceasta se învîrte cestiunea, pentru-că acuză nu este făcută pentru atacarea puterii obligatoare a legii, ci pentru agitațiune.

Agitațiunea însă actul de acușajune se nisește a o justifica cu aceea, că în articolul încriminat Maghiarii ar fi puși în față ca contrari ai naționalității române, pe când în apelul încriminat nici cu un cuvînt nu este atinsă naționalitatea maghiară; pentru-că precum se vede dela începutul apelului, acela este îndreptat contra guvernului, care a croit proiectul de lege respectiv, și așa și expresiunile respective numai la guvern se pot referi, care nu este identic cu naționalitatea maghiară.

Ce atinge vorbirea de acuză a reprezentantului acusei publice, trebuie să declar din capul locului, că aceea nu conține nici un motiv serios, care ar justifica acuză făcută.

Ceea-ce zice reprezentantul acusei publice despre palpitarea inimilor și despre aceea că învățătorii români ar învenina inimile fragede ale școlarilor și ar deștepta ură contra Maghiarilor, sînt numai frase nebasate, ba sînt acuze îndreptate contra învățătorilor români, care le resping și protestez, că apelul ar fi fost îndreptat contra unei legi obligatoare.

Dacă învățătorii români se silesc a deștepta în școlarii lor iubirea limbii materne, aceea nu poate fi înveninare, nu poate fi ură nutrită contra naționalității maghiare, ci numai împlinirea unei datorințe, care o au și ei ca Români și ca cetățeni ai acestui stat.

Reflectând la abusul cu libertatea de presă, trebuie să declar, că aici nu este vorba de abuz, ci de oprinarea libertății de presă.

Urmează apoi replica procurorului, care din frase goale și bombastice n'o mai slabia. Cearcă să răstoarne câteva din puternicele argumente ale apărătorului Dr. G. Ilea, prin ceea-ce, drept vorbind, numai de ris se face. Agitațiune și earăși agitațiune! — dar' s'o poată și arăta, s'o poată aceasta și dovedi, nici vorbă.

Apărătorul Dr. Ilea prin duplica sa spulberă toate frasele sub-procurorului.

Înzadar sînt însă toate! Nu dreptatea are aici să se servească; simțul de dreptate, dacă va fi existat vre-odată în sufletele acestor oameni, el e stîns cu desăvîrșire.

După acestea făcînd președintele atenți pe jurați la „sfințenia“ jurămîntului lor și apelând la „neprihănita“ lor conștiință, provoacă juriul să se retragă, spre a aduce verdictul, ceea-ce după o consultare de 1/2 de oră se și rostoește prin graiul juratului Dr. Koch Antal, declarînd cu 7 contra 5 voturi de vinovați pe patru agitatori dintre cei mai periculoși, din câți fi are azi statul maghiar.

După publicarea verdictului curții apărătorul Dr. G. Ilea în considerare, că apelul încriminat nu constituie elementele și criteriul delictului provăzut în alinea a 2-a a §-lui 172 din codul criminal și în considerare, că jurații au greșit în pronunțarea verdictului în cestiunea de delict de agitare: cere suspenderea verdictului juriului și transpunerea cauzei la alt juriu.

Președintele declară, că această cestiune va fi luată în considerare și din oficiu, deodată cu cestiunea aplicării pedepsei.

Ioan Dolean.

să-ți conturb singurătatea. Vezi tu ai făcut un pas greșit și am venit să-ți îndrept.

Esti o copilă visătoare și faci după inima ta, fără să cauți ce zice lumea. Valentin te-a căutat îndată, și în curînd toți o să întrebe unde esti. Eu am venit după tine numai decât să-ți fiu „garde de damă“.

Dacă ar ști că ai fost singură aici, te-ar judeca, cu mine cu o femeie căsătorită — nu. Așa e lumea, dă foarte mult pe convenții.

— Cu atât mai puțin dau ceva de pe ea. Am venit în pare să fiu singură, să fiu mai puțin nefericită.

Să știi, căt mă vatămă societatea din sus. Sala cea împodobită, cu candelabre strălucitoare, cu splendoarea și vanitatea celor din ea!

O! cu câtă plăcere ași sfîrtica vestmintele acestea, cu câtă plăcere ași schimba splendoarea ce mă încungiuță, cu o căsălie mică în mijloc de codru, cu o vieță simplă în ea. . . — Pe brațele lui Valentin!

— Tu știi că îl iubesc, dar' al lui în veci nu o să fiu. Lui șgomotul, petrecerea, lumea și splendoarea ti plac; totdeauna îmi vorbește. . . și nu știe că eu fericită vreau să fiu. . .

În sală jucau figura a șasa dela cuadril. Musica se auzia departe în tăcerea nopții. . .

Se aruncă a lene într'un jilț de catifea din sala de se înalță. Fața-i arde de osteneală și sinu-i se înalță frumos. Cu un eventail de mătăsu își face vînt la obraji și prin ușa de sticlă privește la dansatorii din sală.

Pe vestmintele de gaze aurii se lipește o mantilă îngustă de dantele, țesută cu fire de argint.

Buclele-i frumoase se lasă desfăcute pe frunte și tocmeste floarea din pîru-i mai negru ca întunerecul.

E frumoasă ca sora-sa Elena.

Din ochii frumoși și negri ca noaptea tainică își suride însuși cerul instalat. Și dacă te uitați la ele te vrăjesc, îți iau și mintea cu farmecul lor.

Își strînge în giurul grumazilor batista fină de lipscarie, ascultă cu dor musica și privește cu plăcere cum zboară uități de sine părechile de-arîndul pe parchetul luciu. Se pare cufundat cu totul în contemplarea dansatorilor, căci cu eventualul bătea mereu tactul dela „tremblante“ pe masa ovală de mahagoni, și la fiecare moment părea că vrea să sară de pe jilț.

Un servitor intră prin ușa de cătră „buffet“, aducînd limonadă pe o tavă de argint și în urmă-i un tinăr înalt sosește.

— Te căutam mereu, știu, 'mi-ai promis tura aceasta.

— Așteaptă nițel, apoi mergem.

El se așează pe un fautenil de lîngă jilț, aproape de ea, și privia în ochii ei frumoși, din care își cetia întreaga lui fericire.

O, pentru ochii aceia ar fi capabil de orice sacrificiu. Ar da piept cu moartea, s'ar bate pe moarte și de zece-ori, el, profesorul blând, care în veci nu a prins armă în mână.

Nu vedea nimic, numai ochii aceia, care îl săgetau la inimă și îl nebunește când se uita la ei. Nu auzia nimic, numai cuvintele ei, care îi sunau în urechi, ca symphonia cea mai frumoasă și care îl îmbată când o asculta. . . Musica înceată, și atunci tresare.

Părechile care mai înainte dansau cu atăta însuflețire, se plimbă de-alungul salei. Și ele nu s'au schimbat. Aceeși roșeață pe fețe, acele raze de fericire în ochi și tot veselie cea răsfățată ca mai înainte. . .

— Mai mult nu știu să sufer, trebuie să-ți spun că te... iubesc! Te iubesc cum n'a mai iubit nimeni. Fii, o! fi a mea, Melanie! O, cât de fericit o să fim, departe, departe de lumea șgomoasă, fericit de invidia și vanitatea ei. . . O! exprimă cuvîntul fericitor, că vrei să fi a mea! Ne vom duce departe de aici, vom trăi singuri, fericiti! Cerul ne-a invidia fericirea

Retrăgându-se apoi tribunalul, după un 1/4 de oră se reînnoiește cu sentința sa, care o cunoștea deja cetitorii ziarului nostru.

Până la începutul pertractării, acest proces, așa se vede, a fost considerat chiar și din parte românească de mică importanță. Decursul pertractării însă a dovedit, că el a fost unul dintre cele mai însemnate.

Atâta murmur din mijlocul publicului maghiar asistent nu auzisem demult în sala acestui vestit tribunal.

Causa vor fi fost cele două discursuri de apărare rostite în limba română, răspunsurile numai în românește la toate întrebările președintelui, precum și energica apărare făcută din partea dlui avocat Dr. G. Ilea.

Era de tot caracteristic tabloul din lăuntru sălii. Rar mai poți să vezi, chiar și la asemenea ocazii, niște priviri atât de încredunțate, cu care se fixau reciproc Românii și Maghiarii asistenți.

Eu am asistat la multe pertractări de presă, de când petrec în acest oraș îndos, unde tot de atâtea ori am văzut palmuindu-se și pironindu-se dreptatea și nevinovăția, niciodată însă n'am simțit în mine atâta indignațiune, ca tocmai de astă dată; nici-odată nu mi-s'a reflectat poate în fața ura și dușmănia justificată față cu acești oameni fără Dumnezeu, ca tocmai de astă dată.

Origanul

Din parlamentul maghiar.

19 Aprilie s. n.

Ședința de azi se promitea după un punct al programului — de o ședință agitată, și că s'a întâmplat altfel, se poate atribui împregiurării, că și azi, ca și la celelalte ședințe, numai foarte puțin s'au prezentat dintre deputați. Punctul din chestiune era pertractarea referitoare la corespondențele militarești cu autoritățile publice maghiare.

Ședința astfel abia pe la 11 oare a fost deschisă cu aceste interpelări. Nu mai puțin decât șese s'au făcut guvernului, în numele căruia a răspuns ministrul-președinte Wekerle — Cestiunea primă a fost niște procese de jileri, în meritul cărora a vorbit ministrul de justiție Szilágyi, zicând că în afacerea aceasta a lucrat un proiect mai general, din care cauză recomandă trecerea la alt obiect din ordinea de zi. Se face. Au urmat vre-o 13 petițiuni ale orașelor și comitatelor, toate în interesul a trei universități. Dintre deputații care reprezentau aceste orașe singur Babo Emil a fost de față, pledând pentru orașul Seghedin reprezentat de dñsul. Petițiunile au fost predate ministrului de culte contele Csáky. S'a făcut și o interpelare nouă în afacerea contelui Széchenyi Károly, transportat cu forța în casa alienaților din Döbling — de către comandantul corpului de armată din Sopron. Ministrul de interne Hieronymi răspunde, că în afacerea aceasta a telegrafat primarului din Sopron, dela care a primit abia ieri un raport, din care lipsia chiar actul cel mai important: atestatul medical; pentru aceea de prezent nu poate să dea nici un răspuns înainte de ce nu se va informa despre întreg lucrul. — În urma acestui răspuns, interpelarea se susține până atunci până când ministrul va pute să dea un răspuns mai hotărât și mai lămurit.

Ședința se ridică la 1 oră și 40 m.

CRONICĂ

Monument M. Sale Împăratului. Reprezentanta orașului Güns a hotărât să ridice un obelisc întru amintirea zilelor petrecute de M. Sa Monarhul acolo. Monumentul se va ridica pe promenada Rudolf.

La Cluj. Domnul Ioan Popa Necșa a plecat cu trenul de astăzi d. a. la Cluj, unde va avea să stee mâine înaintea curții cu jurați ca acusat în al cincisprezecelea proces de presă al „Tribunei”, întentat pentru adresa de aderentă din nr. 226 dela 10/22 Octombrie 1893. Afară de domnul Popa Necșa în acest proces sunt acușați domnul Cornel Scurtu, ca redactor responsabil, și dñii Iovu Băbuțiu, preot, Ioan Muntean, George Lupu, Aurel Al. Lazar, Ioan Naicu, David Ioan Graf și Ioan David Drăgan din Bucium-șasa ca autori ai adresei învinuite.

Petrecere. Societatea sodalilor români din Brașov va aranja luni, în 18/30 Aprilie 1894, a doua zi de Paști, în sala hotelului central „Nr. 1” o producțiune și petrecere colegială. Începutul la 7 oare seara. După producțiune urmează dans, începând cu „Călu-

șerul” și „Bătuta”. Întrarea de persoană 60 cr. v. a. Program: 1. „Musica”. 2. „În pădure”, de C. Spohn, executată de corul sodalilor. 3. „Țiganul cloșcă”, anecdotă de Th. Speranță, declamată de V. Gal. 4. „Bucuri nevinovate”, de C. Spohn, executată de corul sodalilor. 5. „Musica”. 6. „Stan covrigarului”, canțonetă de V. Alexandri, executată de sodali. 7. „Musica”. 8. „Peatra din casă”, comedie într'un act de V. Alexandri, executată de sodali.

Conferența episcopilor catolici. Vineri la 20 l. c. n. s'a început în palatul primăria din Budapesta conferența episcopilor catolici. În ședința primă conferența s'a ocupat cu afacerea congruiei și alte chestiuni bisericicești. Asupra situației politico-bisericicești conferența nu a discutat.

Rectificare. În nr. 61 al ziarului nostru sub titlu „pagine negre ungurești” a apărut o corespondență, în care se află la adresa oficerului Străulea expresiunile: „ar fi Român așa se zice”, prin care cuvinte se trage la îndoeală simțul lui românesc. În fața acestora după informațiile prietenilor noștri de principii din Brașov — sîntem în plăcută poziție să putem constata, că această obiecțiune la adresa dlui Străulea — ca un bun Român — nu se poate face, și așa cu plăcere rectificăm corespondența amintită.

„Un nou act de barbarie”. Sub acest titlu am anunțat în nr. 7 Martie, că locuitorul Zaharie Bădiliu din Poplaca a fost maltratată de gendarmi. Astăzi înaintea amezii s'a prezentat în redacția noastră un oficer de gendarmi, care ni-a declarat, că lucrul acesta, înregistrat de noi pe baza informației primite dela însuși pășitul, nu ar fi adevărat.

Procesul de presă

al „FOII POPORULUI”.

După-cum se știe, astăzi s'a ținut înaintea curții cu jurați din Cluj a doua pertractare în procesul de presă al „Foii Poporului”. O depeșă ce tocmai am primit din Cluj ne vestește, că juriul a cumulat pedeșura dlui Ioan Russu Șirvanu la 29 zile închisoare ordinată. Astfel iubitul nostru amic nu se va mai reînnoiește în temnița de stat din Seghedin, ci restul pedeșei îl va implini în temnița ordinară din Cluj.

Mai nou.

Azi au fost ascultați de către judele de instrucție Gődri Sándor, domni T. Liviu Albini, editorul și George Moldovan, redactor responsabil al „Foii Poporului” pentru trei articoli apărâți în nr. 3, 5 și 7 din „Foaia Poporului”. Pentru articolul din nr. 7 a primit răspunderea ca autor dl George Moldovan, iar referitor la celelalte două a zis că nu s'au aduce aminte cine le este autorul.

S'a pornit precum se vede goana pe toate liniile strategice în contra noastră, ca să ne curme lupta susținută cu atâta abnegațiune. Dar' fie siguri cei dela putere că îndurările ne sînt încă tari și forțele oțelite.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Hodmező-Vásárhely, 23 Aprilie n. Poliția a făcut perchișiție domiciliară la conducătorii socialiştilor și cu acest prilegiu a seisat numeroase hărți. Ieri veniră conducătorii socialiştilor Szántó și Kovács, însoțiți de câteva sute de oameni, la casa orașului și cerură să li-se reînnoieze hărțile confiscate. Ei au fost amenințați că vor fi arestați. După aceea mulțimea a fost dată afară din casa orașului. Înfuiriându-se pe aceasta, mulțimea a început să se asaltă asupra porții și să arunce cu petri în ferestri. Primarul alergă atunci la comanda regimentului de husari ce staționează aici și ceru asistență militară. Într'acea veniră trei gendarmi călări. Mulțimea aruncă cu petri asupra lor. Unul dintre ei a fost greu rănit și se află în cea mai mare primejdie. Gendarmii împușcară atunci asupra mulțimii. Au fost răniți cinsprezece oameni, dintre care unul a murit până seara. Nu mult după aceea veul un detașament de husari și împărășă mulțimea. S'au făcut șezesezii de arestări. Primarul a oprit orice îngrămădire de oameni pe stradă. Pe de altă parte el a cerut telegrafic, pentru susținerea ordinii, două companii de infanterie, care au sosit seara și au patrolat toată noaptea prin oraș.

Bibliografie.

La librăria „Institutului Tipografic” din Sibiu se află de vânzare:

„Pomăritul”, întocmit cu deosebită privire la grădina școlară de D. Comșa. Prețul 1 fl. 25 cr. franco postal.

„Ardealul”, de Ioan Slavici. Prețu 55 cr.

„Principiul Naționalității”. Conferența dlui A. C. Popovici. Prețul 60 cr.

A apărut:

„Zile negre”, de Petru Conda. Această broșură se află de vânzare la tipografia A. Todoran din Gherla. Venitul e consacrat spre scopuri naționale.

Toți acei domni care au primit liste de subscripție pentru acest op sînt rugați a le retrimită.

Autorul.

Curs de stupărit cu 33 figuri de A. Degan. Acest manual apărut de foile de specialitate din patrie în mod eminent de practic, se află de vânzare la dl Arseniu P. Bunea, secretar la comitetul școlilor centrale grănițerești din Sibiu (N-Szeben).

A apărut:

„Arta pentru artă”, conferență ținută la Ateneu în 17 Februarie 1894 de Anton Bacalbașa. București, 1894. Editura librăriei Carol Müller, Calea Victoriei.

În editura librăriei E. Zeidner din Brașov au apărut:

Ioan Maxim: „Gramatica elementară a limbii germane” cu deprinderi de tradus germane și române virite printre regulile și cu vocabulele trebuincioase la acestea. Prelucrată din manuscris și întocmită pentru școlile medii și civile, precum și pentru usul privat de Nicolau Pilția, profesor la gimnasiul român gr.-or. din Brașov.

„Geografia Ungariei” și elemente de geografia generală pentru școlile populare. De dl Nicolau Pop, corector, profesor și asesor consistorial, revăzută și îndreptată mai ales cu privire la datele statistice de Nicolau Pilția, profesor la gimnasiul român gr.-or. din Brașov. Edițiunea a șeptea (Cu harta Ungariei).

„Aritmetică” pentru școlile populare. De F. E. Lurtz. Tradusă de un învățător, după a 9-a ediție germană. Anul I și II. de școală. Numerii dela 1—10, 10—20 și 20—100.

A apărut:

Fabulele lui Lessing în prosă și versuri însoțite de un număr de fabule alese din Hagedorn, Gellert, Lichtwer, Gleim, Willamow, Zachariae și Pfeffel. Textul german întocmit conform noului program al onor. minister al instrucțiunii publice și cultelor pentru seminari și școlile normale și publicat cu note explicative de Dr. G. Coman, profesor de limba și literatura germană la seminarul central și la școala specială de artilerie și geniu. București, tipografia „Universitate”. Iosif Göbl.

„Foaia Diecesană”. Organ al eparchiei gr.-or. rom. a Caransebeșului. Apare odată pe săptămână: Dumineca. Redactor responsabil: Dr. Petru Barbu. Anul IX. Nr. 15 dela 10/22 Aprilie are următorul cuprins: Circulare. — Cuvântare la Vinerea patimilor Domnului nostru Isus Cristos. — Higienă. — Varietăți. — Concurse.

Extrase din foi bisericești și școlastice.

Post vacant:

Un post de învățător la școala confesională gr.-or. română din Cadar, protopresbiteratul Buziașului. Emelumentele sînt: salar în bani 140 fl.; 4 jugere pământ de livadă; 1/2 juger pământ de arătură; 12 hect. de grâu; 12 hect. de cucuruz; 24 metri voșun de lemne aduși în curtea școlii; cartier liber cu grădina de 1/2 juger; dela înmormnări unde va participa 50 cr.; pentru scrip-turistă 4 fl.; pașal pentru conferențele învățătoarești 8 fl.

Petițiunile se se substearnă până în 10 Maiu v. a. c. oficiului protopresbiteral al Buziașului.

Călindarul zilei.

1/4 Aprilie 1894

Iulian: C. Vas, E. Pariei. Gregorian: George. Soarele: răsare 5.11 apune 6.1 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 21 Aprilie n. 11 oare dimineața.

Table with columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului.

Din țeară 19 Aprilie n. 7 oare dimineața.

Table with columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția, tăria).

Economie.

Știri agricole. După știrile ziarelor din România, starea sămănturilor de toamnă, în județul Mehedinți, e foarte bună, ear' sămănturile de primăvară se urmează cu multă activitate.

Recolta în Rusia, zice „Nowoie Vremja”, e bună în partea de Sud și cu totul compromisă la centru.

Cu toate acestea se speră îmbunătățirea ei.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 7 Aprilie v. 1894.

G. Bratu lui Kirschen & Löebel, grâu 1000 hect. 6.10 lei. G. Bratu lui L. Dreyfus & Co., grâu 500 hect. 5.90 lei. G. Bratu lui I. Hirsch, săcără 500 hect. 5.20 lei. F-ții Bach lui D. Mataranga, orz 3620 hect. 3.50 lei. F-ții Bach lui M. Volf, grâu 1210 hect. 7.50 lei. S. Garfunkel lui L. Dreyfus & Co., orz 1350 hect. 6.45 lei. S. Garfunkel lui Herp & Rappaport, porumb 1200 hect 7.70 lei. F-ții G. Nistor lui G. Nicolopulo, porumb 750 hect. 7.65 lei. S. Eisenstein lui L. Dreyfus & Co., orz 1500 hect. 6.20 lei. Zentler lui L. Mendl & Co., porumb 12 500 hect. 5.95 lei. E. Georgief lui L. Mendl & Co., porumb 3880 hect. 6.10 lei. Galano & Luludi lui G. Nicolopulo, porumb 12.000 hect. 5.70 lei. E. Georgief lui L. Dreyfus & Co., grâu 3640 hect. 7.70 lei. E. Georgief lui L. Dreyfus & Co., grâu 8900 hect. 7.80 lei. N. Copside lui L. Dreyfus & Co., grâu 4500 7.40 lei. F-ții Bach lui L. Dreyfus & Co., grâu b. 900 hect. 7 lei. F-ții Bach lui G. Nicolopulo, grâu 3900 hect. 6.55 lei. Iesceck & Co. lui M. Volf, grâu 2750 hect 7.70 lei. Stamatopulo lui I. Zoref, grâu 5100 hect. 7.72 1/2 lei. L. Brociner lui G. Nicolopulo, grâu 2300 hect. 6.20 lei. G. Grosovic lui Goldenzweig, săcără 2000 hect. 5.25 lei. F-ții G. Nistor lui G. Nicolopulo, porumb 450 hect 7.65 lei. F-ții G. Nistor lui Herp & Rappaport, porumb 600 hect. 7.60 lei. F-ții G. Nistor lui Herp & Rappaport, porumb 500 hect. 7.70 lei. G. C. Gussi lui G. Nicolopulo, porumb 1000 hect. 8.05 lei. I. G. Sasu lui G. Nicolopulo, porumb 600 hect. 7.75 lei. Fr. Dornico lui M. Vechsler, grâu 2100 hect. 6.70 lei. Chrisoveloni fr. lui F. Carnevali, grâu 3000 hect. 7.12 1/2 lei. C. G. Haracopulo lui F. Carnevali, grâu 9100 hect. 8.50 lei. I. Cațica lui I. Zoref, grâu 3000 hect. 6.65 lei. Beligradeanu lui M. Roth & Co., por. v. 10.000 hect. 6.50 lei. A. Verona lui M. Roth & Co., por. v. 2950 hect. 5.60 lei. C. G. Haracopulo lui H. Goldenzweig, săcără 1500 hect. 5.25 lei. F-ții Bach lui L. & M. Volf, săcără 1000 hect. 5.50 lei. F-ții Bach lui L. & M. Volf, săcără 2380 hect. 5.45 lei. Zentler lui Bloch & Co., porumb 2000 hect. 6.35 lei.

Cereale sosite:

Pe apă: grâu 39.300 hect., porumb 40.100 hect., orz 15.700 hect. Pe uscat: grâu 9800 hect., porumb 6800 hect.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, în 13 Aprilie n. Grâu hectolitru fl. 5.20 până 5.80; grâu mestecat fl. 4. — până 4.50 săcără fl. 2.50 până fl. 2.75; orz fl. 2.8) până fl. 3. —; ovės fl. 3. — până fl. 3.20; cucuruz fl. 3. — până fl. 3.60; mazăre fl. 7. — până fl. 8. — fasole fl. 1.20 până fl. 1.60; linte fl. 8. — până fl. 9. —; sămăntă de cânepă fl. 4. — până fl. 5. — sămăntă de in fl. 6. — 7. —; cartofi fl. 1.40 până 1.5; mălaiul fl. 8. — până fl. 9. —; sėu brut 100 chilogram fl. 22. — până fl. 24. —; lumini de sėu turnate fl. 41. — până fl. 42. — unsoare de porc 1.0 chilo fl. 60. — până fl. 62. —; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60. —; săpun 100 buc. fl. 22. — fl. 26. —; cânepă fl. 30. — până fl. 35. —; fēn fl. 1.8) până fl. 2.40 carne de vită chilo 46 cr.; carnea de vițel — până 40 cr.; carnea de porc — până 40. —; carnea de oaie — până 28 —; ouș 6 cu 10 cr.

Piața din Blaj. Dela 19 Aprilie. n. Grâu, hect. fl. 4.90 până 5.10, grâu mestecat fl. 4. — până 4.50 săcără fl. 3.50 până 4. — ovės fl. 2.25 până 2.0 cucuruz fl. 2. — până 2.75, alac fl. 2. — până — cartofi fl. 1.50 până 2.5), sămăntă de cânepă fl. 3. — până — fasole fl. — până —, carne de vită chilo 48) până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 45) până — cr., carne de berbec 26) până — cr., 10 ouș cu 18) până 2) cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 21 Aprilie n s'au notat: ungurești bătrâni grei 46 — cr. până 47 — cr., de mijloc 46 — cr. până 47 — cr., ungurești grei tineri 48. — cr. până 49. — cr., de mijloc 43 1/2 cr. până 49 — cr., ușori 43 — cr. până 49 — cr. marfă țărănească gras 46 — cr. până 47 — cr. de mijloc 46 — cr. până 47 1/2 cr., ușoară 47. — cr. până 48. — cr., românești de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sărbești grei 46 — cr. până 47. — cr., transito de mijloc 46. — cr. până 47. — cr., transito ușori 47. — până cr. 47 1/2 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 21 Apr. n. 1894.

Table with columns: Sămăntă, Qualitatea per Hect., Pretul per 100 chilogr., Qualitatea per Hect., Pretul per 100 chilo.

Sămăntă, vechi ori noue, Soia, Qualitatea per Hect., Pretul per 100 chilogr., dela, până.

Table with columns: Sămăntă, Pretul per 100 chilogr., Soia, Qualitatea per Hect., Pretul per 100 chilo.

Table with columns: Grâu, de toam de primă, de Octombrie, de Mai-Iunie, de toamnă de primăv., Pretul per 100 chilogr., Soia, Pretul per 100 chilo.

Produse diverse, Soia, Cural, dela, până.

Table with columns: Produse diverse, Soia, Cural, dela, până.

Cursul piștei din Sibiu.

Din 22 Aprilie n. 1894.

Table with columns: Hărție-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Cump., vënd., 9.86, 11.12, 10.05, 1.82, 9.90, 11.17, 10.11, 1.34.

Bursa de Budapesta.

Din 21 Aprilie. n. 1894.

Table with columns: Renta de aur ung., Renta de argint ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hărție austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1890, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., de aur austr., Scrieri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”, Cărbuni, Napoleou-d'ori, Mărci 100 imp. germano, Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de Viena.

Din 21 Aprilie. n. 1894.

Table with columns: Renta de aur ung., Renta de argint ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung., Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hărție austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1890, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., de aur austr., Scrieri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina”, Cărbuni, Napoleou-d'ori, Mărci 100 imp. germano, Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de Bucuresti.

Table with columns: Banca-Naț. (500 lei v. ntr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. ntr.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. ntr.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de cur. (250 lei v. ntr.), Oblig. Cassei Penșionilor, Agio, Schimb, Banca-Naț. (500 lei v. ntr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. ntr.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. ntr.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de cur. (250 lei v. ntr.), Oblig. Cassei Penșionilor, Agio, Schimb, Banca-Naț. (500 lei v. ntr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. ntr.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. ntr.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de cur. (250 lei v. ntr.), Oblig. Cassei Penșionilor, Agio, Schimb.

Redactor responsabil: Alexandru Dordea. Proprietar și editor: T. Liviu Albini.

